

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه اصفهان
دانشکده علوم اداری و اقتصاد
گروه مدیریت

پایان نامه ی کارشناسی ارشد رشته ی مدیریت بازرگانی گرایش بازاریابی

**مطالعه تاثیر سیستمهای اطلاعاتی بر عملکرد زنجیره تامین و سازمان
در شرکت صنایع هواپیما سازی ایران**

استاد راهنما :
دکتر علی صناعی

استاد مشاور:
دکتر علی شائمی

پژوهشگر:
رضا صالحی

مهر ماه 1390

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات
و نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه
متعلق به دانشگاه اصفهان است.

دانشگاه اصفهان
دانشکده علوم اداری و اقتصاد
گروه مدیریت

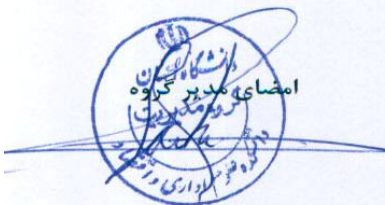
پایان نامه ی کارشناسی ارشد رشته ی مدیریت بازرگانی گرایش
بازاریابی آقای رضا صالحی تحت عنوان

مطالعه تاثیر سیستمهای اطلاعاتی بر عملکرد زنجیره تامین و سازمان
در شرکت صنایع هواپیما سازی ایران

در تاریخ ۱۷ مهر ماه ۱۳۹۰ توسط هیأت داوران زیر بررسی و با درجه عالی به تصویب نهایی رسید.

با مرتبه ی علمی دانشیار امضا
با مرتبه ی علمی استادیار امضا
با مرتبه ی علمی استادیار امضا
با مرتبه ی علمی استادیار امضا

۱- استاد راهنمای پایان نامه دکتر علی صنایعی
۲- استاد مشاور پایان نامه دکتر علی شائمی
۳- استاد داور داخل گروه دکتر حسین رضائی
۴- استاد داور خارج گروه خانم دکتر بشول رفعت

تشکر و قدردانی

اکنون که به لطف خداوند متعال دوره کارشناسی ارشد را به اتمام رسانیده ام ، جا دارد از کلیه کسانی که اینجانب را در این دوره همراهی ، راهنمایی و مشاوره نموده اند تشکر و قدردانی نمایم . بدینوسیله از جناب آقای دکتر علی صناعی ، استاد راهنمای پایان نامه و جناب آقای دکتر علی شائمی ، استاد مشاور پایان نامه که در مراحل مختلف انجام این پایان نامه، اینجانب را راهنمایی و مشاوره نمودند ، صمیمانه تشکر و قدردانی کرده و همچنین از جناب آقای دکتر رضائی و سرکار خانم دکتر رفعت که داوری پایان نامه را به عهده داشتند کمال تشکر را دارم و از خداوند متعال توفیق روزافزون برای همه این اساتید ارجمند خواستارم. از همه مسئولین محترم شرکت صنایع هواپیماسازی ایران بخصوص معاونت محترم بازرگانی که مساعدت و همراهی این عزیزان سهم بسزائی در به پایان رسیدن این دوره داشته اند ، تشکر می نمایم. در پایان از همسر عزیزم ، یاور و همراه همیشگی زندگی که مشوق اصلی اینجانب برای ادامه تحصیل و در تمامی مراحل تحصیل بوده اند، کمال تشکر و قدردانی را دارم .

تقدیم به

بهترین های زندگی ام

همسر

و دختران عزیزم

چکیده

در طول دهه گذشته، بسیاری از سازمان‌ها به این باورند رسیده‌اند که مدیریت موثر زنجیره تامین شاه کلیدی برای ایجاد و حفظ مزیت رقابتی سازمانها و شرکتهای جهت عرضه محصولات و خدمات است. بنابراین مدیریت زنجیره تامین یکی از موضوعات مورد توجه پژوهشگران بوده است. با این شرایط سازمان‌ها برای مدیریت موثر زنجیره تامین خود، نیازمند اتخاذ یک استراتژی مناسب در این زمینه هستند و از طرفی برای پیاده‌سازی استراتژی‌های مختلف مدیریت زنجیره تامین، نیازمند پشتیبانی از طرف فن‌آوری اطلاعات و بکارگیری سیستمهای اطلاعاتی (برنامه‌های کاربردی) می‌باشند، بنابراین به‌رماندی از سیستمهای اطلاعاتی متناسب با استراتژیهای مورد استفاده در زنجیره تامین یکی از الزامات هر سازمانی است. در حالی که متناسب و هم‌راستا بودن سیستم‌های اطلاعاتی با استراتژی کلان سازمان از موضوعات بسیار آشنای پژوهشگران است. لیکن متناسب و هم‌راستا بودن سیستم‌های اطلاعاتی سازمان با نوع استراتژی زنجیره تامین موضوعی است که کمتر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. از اینرو، پژوهش حاضر تلاشی است در راستای بهبود مدیریت عملکرد زنجیره تامین و با هدف مطالعه تاثیر سیستمهای اطلاعاتی بر عملکرد زنجیره تامین و سازمان. این مطالعه با توجه به استراتژیهای مختلف زنجیره تامین (ناب، چابک و مرکب) و سیستمهای اطلاعاتی سعی در ارائه مدلی جهت بررسی اثر این دو مقوله بر عملکرد زنجیره تامین و سازمان دارد.

این پژوهش با توجه به ماهیت و روش آن، از نوع توصیفی-پیمایشی است. جامعه آماری آن مدیران و مسئولین بازرگانی، تامین‌کنندگان برتر شرکت هسا می‌باشد، که تعداد نمونه برابر 98 بوده است. در این پژوهش به دلیل اینکه باید تاثیر همزمان چند متغیر مستقل و وابسته سنجیده می‌شد، از روش معادلات ساختاری (تحلیل عاملی تأییدی و تحلیل مسیر) با استفاده از نرم‌افزارهای لیزرل و پی‌ال‌اس، برای تجزیه تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها استفاده شده است.

این پژوهش در حوزه زنجیره تامین و در سطح استراتژیک بیان می‌کند که متناسب و هم‌راستا بودن استراتژیهای سیستمهای اطلاعاتی با استراتژیهای زنجیره تامین، متناظر با افزایش عملکرد زنجیره تامین و عملکرد سازمان است. این پژوهش همچنین اهمیت انتخاب و استفاده از نوع خاصی از سیستمهای اطلاعاتی برای هر یک از انواع استراتژیهای زنجیره تامین جهت دستیابی به منافع بهتر را نشان می‌دهد. به بیان دیگر، استفاده از سیستمهای اطلاعاتی کارا در زنجیره تامین ناب، متناظر با افزایش یکپارچگی زنجیره تامین و استفاده از سیستمهای اطلاعاتی انعطاف‌پذیر در زنجیره تامین چابک، متناظر با افزایش انعطاف‌پذیری زنجیره تامین و همچنین استفاده از سیستمهای اطلاعاتی جامع در زنجیره تامین مرکب متناظر با افزایش پاسخگویی به مشتریان است.

واژه‌های کلیدی: استراتژیهای مدیریت زنجیره تامین، استراتژیهای سیستمهای اطلاعاتی، عملکرد مدیریت زنجیره تامین

فصل اول : کلیات پژوهش

1-1-1	مقدمه	1
2-1-2	بیان مساله پژوهش	2
3-1-3	اهمیت و ضرورت پژوهش	4
4-1-4	اهداف پژوهش	5
5-1-5	فرضیه ها پژوهش	5
6-1-6	کاربرد نتایج پژوهش	6
7-1-7	روش پژوهش	7
7-1-7-1	1 - نوع مطالعه و روش بررسی فرضیه ها	7
7-1-7-2	2 - جامعه آماری	7
7-1-7-3	3 - روش و طرح نمونه برداری	7
7-1-7-4	4 - حجم نمونه و روش محاسبه	7
7-1-7-5	5 - ابزار گردآوری داده ها	7
7-1-7-6	6 - ابزار تجزیه و تحلیل	7
8-1-8	تعریف واژگان کلیدی	8

فصل دوم : ادبیات پژوهش

1-2-1	مقدمه	9
2-2-2	مدیریت زنجیره تامین	10
1-2-2-1	پیدایش و تاریخچه مدیریت زنجیره تامین	10
2-2-2-2	2-2-2 تعاریف زنجیره تامین و مدیریت زنجیره تامین	12
3-2-2-3	3-2-2 ضرورت ، منافع و دلایل بکارگیری مدیریت زنجیره تامین	14
4-2-2-4	4-2-2 فرآیندها و بخشهای اصلی مدیریت زنجیره تامین	15
5-2-2-5	5-2-2 تقسیم بندی زنجیره تامین	17
3-2-2-3	3-2-2 استراتژیهای زنجیره تامین	18
1-3-2-1	1-3-2 زنجیره تامین ناب	20

عنوان	صفحه
2-3-2- زنجیره تامین چابک	21
3-3-2- زنجیره تامین مرکب	24
4-2- سیستمهای اطلاعاتی	25
1-4-2- تعریف سیستم اطلاعاتی	26
2-4-2- اطلاعات و اهمیت آن در زنجیره تامین	27
3-4-2- عوامل موثر در اتخاذ فناوری اطلاعات در زنجیره تامین	29
5-2- استراتژیهای سیستمهای اطلاعات	30
1-5-2- سیستمهای اطلاعاتی کارا	31
2-5-2- سیستمهای اطلاعاتی انعطاف پذیر	33
3-5-2- سیستمهای اطلاعاتی جامع	33
6-2- عملکرد مدیریت زنجیره تامین	34
1-6-2- یکپارچگی زنجیره تامین	37
2-6-2- انعطاف پذیری زنجیره تامین	38
3-6-2- پاسخگوئی به مشتری زنجیره تامین	39
7-2- عملکرد سازمانی	40
8-2- پیشینه پژوهش	41
1-8-2- پژوهشهای داخلی	41
2-8-2- پژوهشهای خارجی	42
9-2- خلاصه	44

فصل سوم : روش پژوهش

1-3- مقدمه	45
2-3- روش پژوهش	46
3-3- جامعه آماری	46
4-3- روش های گردآوری اطلاعات	46
5-3- شیوه نمونه گیری و حجم نمونه	47
6-3- پرسشنامه	48
1-6-3- اجزای پرسشنامه	48

عنوان	صفحه
7-3- روایی و پایایی ابزار سنجش	49
1-7-3- روایی	49
2-7-3- پایایی	50
8-3- روشهای آزمون آماری	51
1-8-3- مدلسازی معادلات ساختاری	52
2-8-3- تحلیل مسیر	53
3-8-3- تحلیل عاملی تأییدی	53
4-8-3- آزمون‌های برازندگی مدل کلی	54
9-3- مدل پژوهش	55
9-3- خلاصه	57

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل داده ها

1-4- مقدمه	58
2-4- بررسی مدل عملیاتی پژوهش	58
1-2-4- نتایج تحلیل عاملی تأییدی	59
2-2-4- نتایج معادلات ساختاری	64
3-4- آزمون فرضیه های پژوهش	70
1-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 1-1	70
2-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 2-1	70
3-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 3-1	70
4-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 1-2	71
5-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 2-2	71
6-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 3-2	71
7-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 1-3	72
8-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 2-3	72
9-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 3-3	73
10-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 1-4	74
11-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 2-4	75

عنوان	صفحه
12-3-4- تجزیه و تحلیل مربوط به فرضیه 3-4	75
4-4 - خلاصه	76

فصل پنجم : نتیجه گیری و پیشنهاد ها

1-5-1- مقدمه	77
2-5-2- خلاصه پژوهش	77
3-5-3- نتایج پژوهش	78
4-5-4- محدودیت های پژوهش	79
1-4-5- محدودیتهای پژوهشگر	79
2-4-5- محدودیتهای پژوهشی	80
5-5-5- پیشنهادهای پژوهش	80
1-5-5-1- پیشنهادهای کاربردی	80
2-5-5-2- پیشنهادهای پژوهشی	82
پیوست شماره 1: پرسشنامه پژوهش	83
پیوست شماره 2 : نتایج تجزیه و تحلیل برازندگی مدل بکمک نرم افزار لیزرل	89
شاخص های برازندگی تحلیل عاملی	90
شاخص های برازندگی مدل معادلات ساختاری	91
پیوست شماره 3: نتایج تجزیه و تحلیل فرضیه های پژوهش بکمک نرم افزار <i>PLS</i>	92
منابع و مآخذ:	109

فهرست شکلها

صفحه	عنوان
15	شکل 1-1: مدل مفهومی پژوهش
16	شکل 1-2: مدل مرجع فرآیندهای زنجیره تامین
24	شکل 2-2: مدل مفهومی استراتژیهای زنجیره تامین
36	شکل 2-3: ویژگیهای اصلی زنجیره تامین
56	شکل 3-1: تاثیر متغیر تعدیل کننده (Z)
56	شکل 3-2: مدل پژوهش
67	شکل 1-4: نمودار تحلیل مسیر
72	شکل 2-4: نمودار تاثیر سیستمهای اطلاعاتی کارا بر یکپارچگی زنجیره تامین
73	شکل 3-4: نمودار تاثیر انعطاف پذیری سیستمهای اطلاعاتی بر انعطاف پذیری زنجیره تامین
74	شکل 4-4: نمودار تاثیر سیستمهای اطلاعاتی جامع بر پاسخگوئی زنجیره تامین
75	شکل 4-5: نمودار تاثیر شاخصهای عملکرد زنجیره تامین بر عملکرد سازمان

فهرست جداول

صفحه	عنوان
48	جدول 3-1: طیف لیکرت.....
48	جدول 3-2: اجزای پرسشنامه
51	جدول 3-3 : ضرایب آلفای کرباخ
54	جدول 3-4 : شاخصهای برازندگی مدل
60	جدول 4-1: تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه
63	جدول 4-2: شاخصهای برازندگی تحلیل عاملی تأییدی پرسشنامه
65	جدول 4-3: شاخصهای برازندگی تحلیل مسیرمدل پژوهش
69	جدول 4-4: خلاصه ای از فرضیه ها

پیشگفتار

با نگاهی گذار به تاریخ و تمدن بشری در می یابیم که سبک زندگی انسان هر از چندگاهی دچار تغییر و تحول شده است. بشری که پس از قرن‌ها زندگی غار نشینی با اختراع ابزار کار به کشاورزی روی آورد هیچ وقت فکر نمی کرد که روزی فرا برسد که سرعت تغییرات و سبک زندگی او با تیک تیک ساعت دچار تغییر و تحول شود. با اختراعات و ابداعات تازه در دنیای امروزی هر چه جلوتر می رویم سرعت تغییرات و تحولات بیشتر و بیشتر می شود و مسائل و مشکلات پیش روی بشر بیشتر و پیچیده تر، گوئی پیشرفت در هر زمینه ای خود خالق مسائلی نو و جدیدی است. امروزه با پیشرفت و گسترش فن آوری اطلاعات و ارتباطات و استفاده روزافزون از آن در ابعاد مختلف زندگی، محیط زندگی را که قبلاً محصور به محله، منطقه، کشور و مرزهای جغرافیائی بود به کل جهان گسترش داده است، انجام معاملات و مبادلات تجاری در سطح جهان باعث شده که زنجیره تامین مقوله ای جهانی شود. بنابر این تغییرات و تحولات آن پیچیده تر و پرشتابتر شده و بسیاری از سازمانهای موفق را بر آن داشته است که با کمک این فن آوری، اطلاعات مورد نیاز که به یکی از مزیت های رقابتی ارزشمند سازمانها تبدیل شده است را جمع آوری و پردازش نمایند و در این بین سیستمهای اطلاعاتی که خود زائید فن آوری اطلاعات و ارتباطات است یکی از بازیگران اصلی است. از اینرو این پژوهش به مطالعه تاثیر سیستمهای اطلاعاتی بر عملکرد زنجیره تامین و سازمان پرداخته است.

پژوهش حاضر در پنج فصل به شرح زیر تنظیم گردیده است: در فصل اول کلیات پژوهش شامل شرح و بیان مساله پژوهش، اهمیت و ضرورت پژوهش، اهداف پژوهش، فرضیه های پژوهش، کاربرد نتایج پژوهش، روش پژوهش، جامعه آماری، ابزار تجزیه و تحلیل و تعریف واژگان کلیدی مورد استفاده در طول پژوهش بیان شده است. در فصل دوم بنا به ضرورت و در ارتباط با موضوعات کلیدی پژوهش پس از انجام دادن تحقیقات زیاد و مطالعه کتابها و مقاله های متعدد به منظور بررسی تاثیر سیستمهای اطلاعاتی بر عملکرد زنجیره تامین و سازمان، ادبیات پژوهش بیان شده است. در فصل سوم روش پژوهش، الگوی اجرایی پژوهش، جامعه آماری، مشخصات پرسشنامه و ابزار تجزیه و تحلیل مورد استفاده در این پژوهش معرفی شده ان. در فصل چهارم تجزیه و تحلیل داده ها بدست آمده از این پژوهش ارائه شده است، و در نهایت در فصل پنجم و پایانی این پژوهش نتایج، پیشنهادها پیش رو و محدودیت های که این پژوهش داشته مورد اشاره واقع شده است. در پایان بر خود واجب می دانم از اساتید ارجمند جناب آقای دکتر علی صناعی و جناب آقای دکتر علی شائمی بعنوان اساتید راهنما و مشاور که طی این پژوهش دانش و تجربیات ارزشمند خویش را در اختیار این جانب قرار دادند، تشکر و قدردانی نمایم.

رضا صالحی

مهر ماه 1390

فصل اول

کلیات پژوهش

1-1- مقدمه

در دنیای امروزی اختراعات، ابداعات و پیشرفتهای تکنولوژی امری روزمره شده و سالهاست که رقابت، ارتباطات، استاندارد، اقتصاد و ... در کنار تغییرات شتابدار، جهانی شده است. بنابراین حضور در بازارهای جهانی به کمک شیوه‌های موفق و کارآمد، توانمندی اقتصادی، سیاسی و فرهنگی کشورها را به تصویر می‌کشد و از جمله ضرورت‌های هر نظام، تطبیق با نظام‌های بین‌المللی، به لحاظ پیشرفت‌های حاصله در عرصه‌های اقتصادی، صنعتی و تجاری است.

در سالیان اخیر و همزمان با پیشرفت‌های فزاینده تکنولوژی‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی، بسیاری از تعاملات دنیای واقعی به جهان مجازی انتقال یافته است. اصلی‌ترین ویژگی این دنیای مجازی، فشردگی زمان و مکان است که بسیاری از محدودیت‌های زمانی و مکانی در دنیای فیزیکی را از میان برداشته و فرصت‌های بدیعی را در اختیار افراد، سازمانها و صاحبان شرکت‌های محلی و فراملیتی قرار داده است تا بتوانند تعاملات خود را در زمان کمتر و با شتاب بیشتر، فراتر از مرزهای جغرافیایی و محدودیت‌های زمانی در یک محیط کاملاً رقابتی انجام دهند. این فصل به کلیات موضوع پژوهش اختصاص دارد. بدین جهت دربخش اول به شرح بیان مسئله پژوهش و در ادامه اهمیت و ضرورت پژوهش، اهداف پژوهش، فرضیه‌های پژوهش، کاربرد نتایج پژوهش و سرانجام به روش پژوهش پرداخته می‌شود.

1-2- بیان مساله پژوهش

در دنیای امروزی اختراعات، ابداعات و پیشرفتهای تکنولوژی امری روزمره شده است و سالهای مدیدی است که پیش بینی های تافلر¹ در مورد جهانی شدن رقابت، ارتباطات، استاندارد و اقتصاد در کنار تغییرات شتابدار جهانی به وقوع پیوسته است و با گسترش بازارها و محصولات در سطح جهان، سرعت تغییرات و تحولات بیشتر و پیچیده تر شده و خواهد شد (جلالی و همکاران، 1386). از اینرو است که مدل تعالی سازمانی اروپائی² یکی از زیر ساختهای لازم برای موفقیت و سرآمدی سازمانهای خصوصی، دولتی و نظامی را به توانایی آنها در مدیریت جریان مواد اولیه، کالا، اطلاعات و منابع مالی درون و بیرون سازمان جهت ارائه طیفی وسیع و متنوع از محصولات و خدمات طرح ریزی شده عنوان کرده است. این جریان که یکی از شاخه های نو ظهور مدیریت است برای اولین بار در سال 1982 توسط اولیور و وبر³ زنجیره تأمین نامیده شد. در حالت کلی زنجیره تأمین از چندین سازمان به ظاهر مجزا (رسماً از یکدیگر جدا هستند) تشکیل می شود که به وسیله جریانهای مواد، اطلاعات و جریانهای مالی و اعتباری به یکدیگر مربوط می شوند. این زنجیره از سازمانهای بالادستی و پائین دستی و فرایندهای کاری بین آنها تشکیل می شود که از طریق تولید مواد اولیه، قطعات، محصولات نیمه ساخته، محصول نهایی و یا ارائه خدماتی چون حمل و نقل، توزیع، انبارش، عمده فروشی و خرده فروشی تولید ارزش می نمایند. بدین ترتیب عناصر یک زنجیره تأمین شامل تأمین کنندگان⁴ (مواد و قطعات)، سازندگان⁵، توزیع کنندگان⁶، فروشندگان عمده⁷، خرده فروشان⁸، مصرف کنندگان نهایی محصول و ... خواهند بود (چوپرا⁹ و مایندل¹⁰، 2007).

مدیریت زنجیره تأمین که روز به روز در حال تکامل و پیشرفت است، به معنای یکپارچه سازی واحدهای سازمانی درون زنجیره و ایجاد هماهنگی در جریانهای مواد، اطلاعات و منابع مالی با هدف تأمین نیازهای

¹ Toffler

² European Foundation Quality Management

³ Oliver & Webber

⁴ Suppliers

⁵ Manufacturers

⁶ Distributors

⁷ wholesaler

⁸ Retailers

⁹ Chopra

¹⁰ Meindl

مشتریان و دستیابی به مزیت رقابتی قابل اتکا و بلندمدت است. مطلب مهم در این تعریف این است که کلیه فعالیت‌های مورد نیاز در طول یک زنجیره تامین، باید مطابق با نیازهای مشتریان نهایی طراحی و اجرا گردند و دو عنصر اصلی در مدیریت زنجیره تامین عبارتند از همزمانی جریان محصول و جریان اطلاعات از اینرو شیوه‌های اجزائی زنجیره تامین بر حرکت کالاها در درون زنجیره متمرکز هستند و سیستمهای اطلاعاتی بر جریان اطلاعات متمرکز هستند و هدف آن کاهش هزینه‌ها، بالا بردن کیفیت، بهبود عملکرد، تحویل بموقع، انعطاف پذیری در برابر تغییرات محیطی و نوآوری در ارائه کالا و خدمات است (چوپرا و مایندل، 2007).

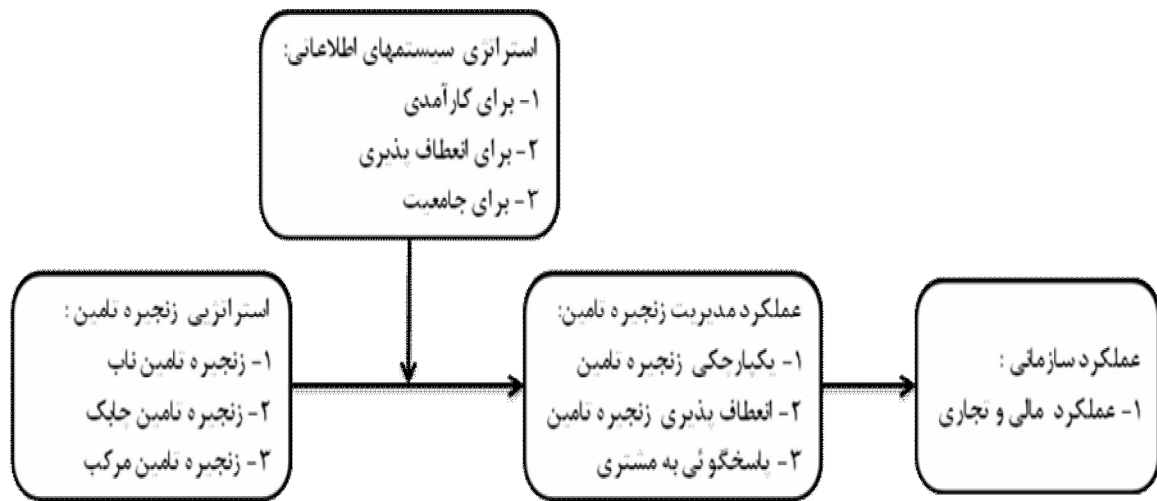
مدیران اکثر شرکتهای موفق تصدیق می کنند که مدیریت زنجیره تامین کارآمد کلیدی است برای ایجاد و تثبیت مزیت رقابتی در ارائه محصولات و خدمات و این مهم بدون بکارگیری و استفاده موثر از فن آوری اطلاعات امکان پذیر نیست و از طرفی برای دست یافتن به یک مزیت رقابتی و بهبود عملکرد می بایستی استراتژی مدیریت زنجیره تامین مستقیماً حامی و پیش برنده استراتژی تجاری شرکت باشد یا به عبارت دیگر استراتژیهای زنجیره تامین و استراتژی تجاری هم راستا باشند (کوهن¹ و راسل²، 2005) بنابراین رویکرد های سنتی در مدیریت زنجیره تامین نمی تواند پاسخگوی توقعات مشتریان باشد و برای تسهیل در جریان اطلاعات و دسترسی به هنگام به اطلاعات و مدیریت دقیق زنجیره تامین بستر مناسبی از نظامهای اطلاعاتی یکپارچه و شبکه‌های اطلاعاتی مورد نیاز است. امروزه فن آوری اطلاعات توانسته است بستری مناسب جهت صرفه جوییهای عمده در هزینه های زنجیره تامین و نیز افزایش کارایی آن فراهم آورد. (جلالی و همکاران، 1386)

بر این اساس شرکت صنایع هواپیماسازی ایران (هسا) بعنوان تنها شرکت طراح و سازنده انواع هواپیما در ایران برای تحقق چشم انداز 1404 خود که همانا سرآمدی در منطقه و جهان اسلام است، برای هریک از بخش های وظیفه ای خود اهداف عالی تعیین نموده و مقرر است در تمام زمینه ها و از جمله مدیریت زنجیره تامین از فن آوریهای نوین بخصوص فن آوری اطلاعات و ارتباطات به نحو احسن در راستای افزایش بهره وری و بهبود عملکرد سازمانی بهره برداری نماید و این پژوهش تلاشی است جهت بررسی تاثیر سیستمهای اطلاعاتی بر عملکرد زنجیره تامین و عملکرد سازمانی شرکت هسا بر اساس مدل ذیل بر گرفته از تحقیقی که در سال 2010 توسط کرونفل³ ارائه گردیده است.

¹ Cohen

² Roussel

³ Qrunfleh

شکل 1-1: مدل مفهومی تحقیق (کرونفله ، 2010 : 63)

3-1- اهمیت و ضرورت پژوهش

اکثر صاحب نظران کسب و کار معتقدند برای ایجاد مزیت رقابتی نسبت به سایر شرکتهای و همچنین حفظ و ارتقا سطح عملکرد لازم است که استراتژی مدیریت زنجیره تامین حامی و جلو برنده استراتژی تجاری باشد یا بعبارت دیگر این دو هم راستا باشند و از طرفی برای حفظ این مزیت رقابتی استفاده از فن آوری و تکنولوژی اطلاعات ضروری است (جونز¹ و همکاران ، 2005) . هم راستائی زنجیره های تامین در استفاده و کاربرد فن آوری اطلاعات به نحوی است که سالانه میلیاردها دلار قرارداد **B2B** بر روی شبکه جهانی اینترنت منعقد می گردد و رشد تخمین زده برای اینگونه داد و ستد ها (**B2B**) در چند سال آینده خیره کننده خواهد بود (صنایعی ، 1387) . این گفته ها شاید همان جمله معروف تافلر باشد که گفته اند : جهان پیشرفته نمی تواند برای 30 ثانیه بدون **IT** اداره شود . این واقعیت در حالی است که کمتر پژوهشی در کشور در ارتباط با این موضوع انجام پذیرفته است بنابراین شایسته است دانشگاهیان ، محققین و پژوهشگران کشور مان برای استفاده حداکثری از تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات بخصوص سیستمهای اطلاعاتی و نقش آنها در بهبود عملکرد مدلهای مختلف زنجیره تامین و در نهایت عملکرد سازمانی مطالعات جدی و برنامه ریزی شده ای انجام دهند .

¹ Jonse

1-4- اهداف پژوهش

از آنجائی که در این پژوهش به دنبال تعیین نقش تعدیل کنندگی سیستمهای اطلاعاتی در تاثیر استراتژیهای مختلف زنجیره تامین بر عملکرد مدیریت زنجیره تامین و سازمان هستیم اهداف زیر را در نظر می گیریم .

- 1- تعیین تاثیر زنجیره تامین ناب بر یکپارچگی زنجیره تامین .
- 2- تعیین تاثیر زنجیره تامین چابک بر انعطاف پذیری زنجیره تامین .
- 3- تعیین تاثیر زنجیره تامین مرکب بر پاسخگوئی به مشتری زنجیره تامین .
- 4- تعیین تاثیر کارائی سیستمهای اطلاعاتی بر یکپارچگی زنجیره تامین .
- 5- تعیین تاثیر انعطاف پذیری سیستمهای اطلاعاتی بر انعطاف پذیری زنجیره تامین .
- 6- تعیین تاثیر جامعیت سیستمهای اطلاعاتی بر پاسخگوئی به مشتری زنجیره تامین .
- 7- تعیین نقش تعدیل کنندگی ، کارائی سیستمهای اطلاعاتی در تاثیر زنجیره تامین ناب بر یکپارچگی زنجیره تامین .
- 8- تعیین نقش تعدیل کنندگی ، انعطاف پذیری سیستمهای اطلاعاتی در تاثیر زنجیره تامین چابک بر انعطاف پذیری زنجیره تامین .
- 9- تعیین نقش تعدیل کنندگی ، جامعیت سیستمهای اطلاعاتی در تاثیر زنجیره تامین مرکب بر پاسخگوئی به مشتری زنجیره تامین .
- 10- تعیین تاثیر یکپارچگی زنجیره تامین بر عملکرد سازمان .
- 11- تعیین تاثیر انعطاف پذیری زنجیره تامین بر عملکرد سازمان .
- 12- تعیین تاثیر پاسخگوئی به مشتری زنجیره تامین بر عملکرد سازمان .

1-5- فرضیه ها پژوهش

- فرضیه اصلی 1: استراتژیهای زنجیره تامین بر عملکرد زنجیره تامین تاثیر دارند .
- فرضیه 1-1: زنجیره تامین ناب بر یکپارچگی زنجیره تامین تاثیر دارد .
- فرضیه 1-2: زنجیره تامین چابک بر انعطاف پذیری زنجیره تامین تاثیر دارد .
- فرضیه 1-3: زنجیره تامین مرکب بر پاسخگوئی زنجیره تامین تاثیر دارد .
- فرضیه اصلی 2: استراتژی های سیستم های اطلاعاتی بر عملکرد مدیریت زنجیره تامین تاثیر دارند .
- فرضیه 1-2: کارائی سیستم های اطلاعاتی بر یکپارچگی زنجیره تامین تاثیر دارد .

فرضیه 2-2: انعطاف پذیری سیستم های اطلاعاتی بر انطاف پذیری زنجیره تامین تاثیر دارد.

فرضیه 3-2: جامعیت سیستم های اطلاعاتی بر پاسخگویی به مشتری زنجیره تامین تاثیر دارد.

فرضیه اصلی 3: سیستمهای اطلاعاتی در تاثیر استراتژیهای زنجیره تامین بر عملکرد مدیریت زنجیره تامین نقش تعدیل کننده دارند .

فرضیه 3-1: کارآمدی سیستم های اطلاعاتی در تاثیر زنجیره تامین ناب بر یکپارچگی زنجیره تامین نقش تعدیل کننده دارد .

فرضیه 3-2: انعطاف پذیری سیستم های اطلاعاتی در تاثیر زنجیره تامین چابک بر انعطاف پذیری زنجیره تامین نقش تعدیل کننده دارد .

فرضیه 3-3: جامعیت سیستم های اطلاعاتی در تاثیر زنجیره تامین مرکب بر پاسخگویی به مشتری زنجیره تامین نقش تعدیل کننده دارد .

فرضیه اصلی 4: شاخصهای عملکردی مدیریت زنجیره تامین بر عملکرد سازمانی تاثیر دارند.

فرضیه 4-1: یکپارچگی زنجیره تامین بر عملکرد سازمانی تاثیر دارد.

فرضیه 4-2: انعطاف پذیری زنجیره تامین بر عملکرد سازمانی تاثیر دارد.

فرضیه 4-3: پاسخگویی به مشتری زنجیره تامین بر عملکرد سازمانی تاثیر دارد.

6-1- کاربرد نتایج پژوهش

همانگونه که در بیان مسئله عنوان شده است عملکرد زنجیره تامین به طور مستقیم و غیر مستقیم بر عملکرد سایر اجزای زنجیره تامین اثر خواهد گذاشت از این رو در حال حاضر شرکت هسا برای تحقق چشم انداز 1404 خود مبنی بر سرآمدی در منطقه و جهان اسلام، در بخش زنجیره تامین خود با مشکلاتی از جمله عدم وجود کانالهای ارتباطی مناسب جهت برقراری ارتباط و شناسائی نیاز مشتریان، بالا بودن هزینه های تدارک، تامین و توزیع و همچنین عدم بهره گیری از یک الگوی مناسب مواجه می باشد. بنابراین نتایج این تحقیق می تواند نواقص و معایب زنجیره تامین موجود را با پایه گذاری یک زنجیره تامین کارآمد، یکپارچه و هماهنگ که بر پایه تکنولوژی و فن آوری اطلاعات طرح ریزی شده است، مرتفع سازد .